

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/139/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619200860
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1619200860.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobcov: X/ B. C., L.. XX.XX.XXXX, P. G. I. XXXX/XX, J., X/ Y. J., L.. XX.XX.XXXX, P. G. C. XXX/XX, J., X/ G. C., L.. XX.XX.XXXX, P. G. G. C. XXX, všetci zast. I.. Š. Y., G., S., D. D. I. X, XXX XX J. - C. Č. D. C., proti žalovanému: C. J., L.. XX.XX.XXXX, P. G. G. C. XXX, zast.: C.. S. Š. L.Á., S. D. D. X. XXB, C., o vrátenie daru, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 24.03.2022, č.k. 7C/21/2019-271, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku I. p o t v r d z u j e.
- Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku II. m e n í t a k, že žalovaný m á proti žalobkyni n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- Žalovaný m á proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne o vrátenie daru (výrok I.) a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100% o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok II.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 630 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa darovala v roku 2002 žalovanému dom súp. č. XXX spolu s prislúchajúcimi pozemkami a podielom na spoločnom dvore. Uvedená darovacia zmluva bola výsledkom dohody medzi žalobkyňou a jej deťmi, t. j. žalovaným a dvomi sestrami. Zároveň bolo zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania v prospech žalobkyne. K vzájomnému spoluzitiu sporové strany ako aj vypočutí svedkovia (Y. J., B. C., G. C. Í. S. B. J.) vypovedali, že po darovaní až do roku 2017, keď sa prejednávalo novoobjavené dedičstvo bolo ich vzájomné spoluzitie normálne. Žalovaný popísal zhoršovanie vzájomných vzťahov v roku 2016 z dôvodu, že im žalobkyňa nedohliadla na kotol v dome. Žalobkyňa popísala správanie žalovaného, ktoré podľa nej porušovalo dobré mravy tak, že žalovaný jej neustále neslušne nadával, nadával pred ňou na jej dcéry a povedal, že mu nosí do domu špinu atď. Súd prvej inštancie takto všeobecne popísané správanie sa žalovaného bez ďalšieho priamo účastného svedka nepovažoval za hrubé porušenie dobrých mravov. Mal za to, že nie každé správanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného správania napĺňa znaky ust. § 630 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa popísala ako udrela žalovaného „drievkom“, pričom toto jej konanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku, za ktorý bola uznaná vinnou. I keď žalobkyňa v konaní tvrdila, že žalovaný napadol svoju sestru Y. J., súd zistil, že priestupkové konanie voči žalovanému bolo zastavené z dôvodu, že skutok sa nestal. Ani ostatní

svedkovia Y. J., B. C., G. C. a B.K. J. neopísali iné konanie žalovaného voči nim alebo voči žalobkyni, za ktoré by bol žalovaný právoplatne odsúdený, či už za priestupok alebo trestný čin. Pokiaľ išlo o psychické násilie a urážky súd prvej inštancie konštatoval, že spôsob, akým spolu komunikovali žalovaný so žalobkyňou sa sice vymyká medzi slušného správania, však takéto správanie bolo vzájomné. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na vyjadrenie žalobkyne ohľadom otca žalovaného, jej manžela, že syna nikdy nechcela. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že jej žalovaný vulgárne nadával, uvedené manželka žalovaného poprela. Ani svedkyňa S. na I. a N. Č.W. neboli svedkami vulgárnych nadávok žalovaného voči žalobkyni. Svedkyňa S. I. uviedla, že o žalovanom jej hovorila škaredé veci práve žalobkyňa a G. C.. Svedok G. C. tiež neuviedol, že by bol priamo pri situácii, kedy by žalovaný žalobkyni vulgárne nadával, bol prítomný iba pri tom, ako žalovaný nadával jeho matke B.K. C.. Súd prvej inštancie na základe výpovedí svedkov ustálil, že komunikácia medzi sporovými stranami bola rovnaká. Z popísaného správania sa žalovaného či už k žalobkyni alebo k jej dcéram Y. J. a B. C. ani k vnukovi G. C. a k vnučke B. J. nebolo možné konštatovať, že žalovaný páchal psychické násilie. Pokiaľ išlo o hrubý nezáujem a neposkytnutie pomoci, podľa súdu prvej inštancie samotná žalobkyňa nepopísala také správanie žalovaného, kedy by jej odmietol poskytnúť pomoc. Uviedla, že k lekárom do C. ju odviezol jej vnuk G. C., ale netvrdila, že žalovaného o odvoz požiadala a on odmietol. Vnuk G. C. I. uviedol, že sama žalobkyňa o pomoc nežiadala a manželka žalovaného uviedla, že aj keď sa jej pýtala čo potrebuje, tá ju odbila. Svedok G. C. T. zároveň potvrdil, že žalobkyňa bola dlho samostatná. Situáciu, kedy manželka žalovaného telefonovala G. C. ohľadom toho, že je potrebné odviezť žalobkyňu do nemocnice, neposúdil súd prvej inštancie ako hrubý nezáujem zo strany žalovaného. Po tom, čo nastalo zhoršenie vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným, nebolo možné pre žalovaného poskytnúť pomoc svojej matke, keďže vnuk G. C. za pričinenia svojej matky B. C. a tety Y. J. žalobkyňu odtrhli od života žalovaného. Negatívny vplyv dcér a vnuka na žalobkyňu popísala aj svedkyňa N. Č.. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne, že bola vyštvaná z darovaného domu, súd poukázal na to, že žalobkyňa sama uviedla, že ju boleli kolená, zle sa jej chodilo po schodoch, preto bývala celé dni v dome č. XXX. Z výsluchov ostatných svedkov R. J.Q., Y. J., B. C., G. C. S. B. J. vyplynulo, že žalobkyňa bývala celé dni v dome č. XXX dlhodobo, aj pred konfliktom so žalovaným. Žalovaný popísal spolužitie svojej matky s otcom za jeho života tak, že otec býval v darovanom dome súp. č. XXX a matka do určitého času bývala samostatne v dome č. XXX, z čoho vyvodil, že žalobkyňa mala pravdepodobne väčší citový vzťah k domu č. XXX, kde dlhšiu časť svojho života zdržiavala. Dospel k záveru, že žalobkyňa od určitého obdobia začala žalovaného aj jeho pomoc odmietat' a dcéry a vnuk vytvorili stav, kedy je pre žalovaného nemožné poskytnúť pomoc matke a to za účelom vytvorenia zámienky pre vrátenie daru. Pokiaľ žalobkyňa platila platby za elektriку, nebolo preukázané, že by žalovaný tieto platby vyžadoval. Žalobkyňa sama uviedla, že platila dobrovoľne, čo nezakladá porušenie článku darovacej zmluvy týkajúceho bezplatného užívania darovanej nehnuteľnosti. Situáciu ohľadom platby resp. platieb za plyn popísali sporové strany rôzne. Žalovaný uviedol, že vzhľadom na spotrebu plynu jeho sestrou B. C. od nej žiadal, aby sa podieľala sa platbe nedoplatku, peniaze mu však priniesla matka, cez ktorú požiadal o peniaze svoju sestru. Preto súd prvej inštancie nemal preukázané, že by žalobkyňa platila pravidelne alebo jednorazovo žalovanému za spotrebu plynu. Pokiaľ žalobkyňa odôvodnila vrátenie daru tým, že žalovaný v darovanej nehnuteľnosti pestoval marihuanu a že bolo zadržané veľké množstvo dávok tak, ako je zadokumentované v trestnom spise 3T/103/2019, bližšie neozrejmla akým spôsobom táto skutočnosť zasiahla do jej života resp. života jej dcér a vnuka. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný nesie trestnú zodpovednosť za svoje konanie, preto uvedené skutočnosti nenapĺňajú hrubé porušenie dobrých mravov voči žalobkyni a jej blízkym osobám v zmysle ust. § 630 Občianskeho zákonníka. Po vyhodnotení všetkého zhora uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobu žalobkyne je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a plne úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. písm. f) a h) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadala odvolací súd napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobe vyhovie a prizná jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, respektíve aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že súd prvej inštancie prihliadol len na skutkové tvrdenia žalovaného a jeho manželky, resp. na svedecké výpovede nimi navrhovaných svedkýň, Č. S. I. a ignoroval tvrdenia ostatných svedkov z rodiny právnej predchodkyne žalobcov. Odôvodnenie rozsudku nedostatočne vysvetlilo skutočnosť, prečo sa súd prvej inštancie oprel

len o niektoré dôkazy a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval. Trvala na tom, že správanie žalovaného teda fyzické násilie, psychické násilie, ťažké urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci a hrubý nezáujem, boli v konaní preukázané a svedkami potvrdené a naplňali zákonné znaky hrubého porušenia dobrých mravov. Darovacia zmluva obsahovala vo svojich ustanoveniach povinnosť obdarovaného poskytnúť darykyni bezplatné právo bývania a spoluužívania a zároveň povinnosť poskytnúť jej potrebnú opateru v chorobe a v starobe. Ani jednu z uvedených povinností však obdarovaný voči svojej matke nedodržiaval napriek tomu, že trpela vážnymi zdravotnými problémami. Súd prvej inštancie sa s týmito ustanoveniami darovacej zmluvy nijako nevysporiadal, neuviedol, či zo strany žalovaného bola táto zmluva dodržaná. Napriek bezplatnému právu bývania a spoluužívania uhrádzala mesačne za elektriku 40 eur a plyn 250 eur ročne. Tieto skutočnosti potvrdili aj svedkovia B. C. S. G. C.W. a v zásade ich okrem platby plynu nespochybnil vo svojej výpovedi ani žalovaný. Konflikty začali práve kvôli finančným záležitostiam, t. j. žalovaný chcel poberať nájomné z rolí a požadoval platby za spotrebu plynu. Navyše platby za spotrebu energií často sprevádzali zo strany syna nadávky, že uhrádza oneskorene, že neplatí za plyn a pod. Vo svojej výpovedi uviedla, že sa jej žalovaný vyhrážal, že keď mu nedá peniaze na opravu auta, že na ňu pošle chlapov, ktorí ju zbijú. Svedkyňa J. súdu tiež potvrdila, že platby zo strany žalobkyne neboli dobrovoľné. Svedok C. tiež potvrdil, že videl ako žalovaný hovoril s poštárkou, pričom jej hovoril, aby nechodila do dvora a nenosila pôvodnej žalobkyne dôchodok, čím sa snažil svoju matku aj finančne poškodiť. Uvedené potvrdila aj svedkyňa B. C.. Súd prvej inštancie sa však s týmito skutočnosťami nijako nevysporiadal. Pokiaľ ide o starostlivosť a opateru, syn jej nikdy neponúkol jedlo, vodu, nikdy jej nepriniesol žiadny nákup, nikdy sa jej nespýtal na to, či niečo potrebuje, nedal jej nikdy žiadne peniaze, neodviezol ju do kostola. Svedkyňa C. potvrdila, že v čase keď bola ich matka po operácii a potrebovala starostlivosť žalovaný sa vyjadril, „čo ma po nej“. Svedkyňa Y. J. vo svojej výpovedi potvrdila, že nikdy nebola svedkom toho, že by žalovaný s manželkou zavolali matku, aby sa išla najesť, alebo že by jej ponúkli inú pomoc. Vrcholom správania sa žalovaného bolo, keď poslal list viacerým členom rodiny, v ktorom im zakázal vstupovať do domu, čím znemožnil starostlivosť o matku, pričom následne podal trestné oznámenie na svoje dve sestry a ich deti za to, že prechádzajú cez jeho pozemok. Podľa výpovedí viacerých svedkov ju žalovaný odpojíl od telefónnej linky, čím jej znemožnil komunikáciu s členmi jej rodiny. Žalovaný jej neustále nadával, pričom tieto skutočnosti potvrdzovali aj svedkovia. Svedkyňa Y. J. napríklad potvrdila ako žalovaný na matku vykrikoval cez okno, že je stará k... Svedkyňa J. tiež vypovedala, že bola osobne prítomná kedy žalovaný jej viac krát vynadal. Svedok C. potvrdil, že sa odsťahovala z domu preto, že bola týraná lebo sa nemohla pohybovať po dome, nemohla chodiť na toaletu lebo by ju žalobca obvinil, že priniesla nejakú chorobu. Svedok C. tiež poskytol osobné svedectvo o tom, ako žalovaný kričal na ňu nech si pripraví 200.000 eur, inak ju dostane do hrobu. Bol tiež prítomný, keď žalovaný nadával svojej matke, že každé dieťa má s iným mužom a pod. Ťažké urážky sa však týkali aj členov rodiny. Svedkyňa J. vypovedala, že žalovaný často matke a dcére žalobkyne vykrikoval, že je pi... C., že je flandra, kur..., že vychovala pankharta a pod. Súd prvej inštancie však tieto výpovede nepovažoval za relevantné nijako na ne neprihliadol. Súd prvej inštancie dospel k skutkovým záverom na základe selektívneho hodnotenia dôkazov a ako rozhodujúci princíp posudzoval konanie oboch strán. Na strane žalobkyne pritom ide o 87 ročnú bezbrannú ženu a naopak na strane žalovaného ide o 46 ročného muža, ktorý bol trestne stíhaný, právoplatne odsúdený, ktorý bol dva krát na protialkoholickom liečení a raz bol liečený z drogovej závislosti. Je logické, že 87 ročná chorá žena nemôže v žiadnom prípade dosiahnuť takú intenzitu fyzického a psychického násillia, voči druhej osobe ako žalovaný. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil aj fyzické útoky na rodinných príslušníkov žalobkyne a odsúdenie žalovaného za nedovolanú výrobu marihuany. Svedeckou výpoveďou svedkyne Y. J. bolo potvrdené, že žalovaný sa voči nej dopustil dvoch fyzických útokov. Podľa jej výpovede ju pred marcom 2019 žalovaný napadol pri bráničke tak, že ju sotil. Druhý fyzický útok na svedkyňu Y. J. sa odohral dňa 01.03.2019 a je zadokumentovaný svedeckou výpoveďou samotnej svedkyne a svedeckou výpoveďou žalobkyne ktorá potvrdila, že videla ako jej dcéra ležala krížom na schodoch, mala rozbité okuliare a doudierané nohy a žalovaný na nej ležal. Tento útok je tiež zadokumentovaný lekársym potvrdením a ambulantnou správou C.. P.M. zo dňa 01.03.2019. Skutočnosť, že predmetné svedecké výpovede a doložené dôkazy sú pravdivé dosvedčuje fakt, že z ambulantnej správy a z fotodokumentácie vyplýva pomliaždenie členka a rozsiahle povrchové poranenie nohy, čo zodpovedá skutkovému opisu deja nielen svedkyne Y. J.. Okrem toho si Y. J. ako žalobkyňa v o súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Malacky, sp. zn. 27C/79/2021 uplatnila právo na náhradu škody a bolestného, ktorá jej bola spôsobená v dôsledku fyzického útoku. Súd prvej inštancie však všetky tieto skutočnosti ignoroval a iba konštatoval, že „súd mal však preukázané, že voči žalovanému bolo priestupkové konanie zastavené, z dôvodu, že skutok sa nestal“. Fyzický útok na seba potvrdila aj svedkyňa J., ktorá je vnučkou žalobkyne. Svedkyňa uviedla,

že v novembri 2018 zaparkovala auto do bratovej garáže s tým, že jej brat potom musel zaparkovať svoje auto pred garážou, zrejme čiastočne na pozemku žalovaného. Svedkyňa uviedla, že žalovaný chytil veľký kameň a vyhrážal sa jej že ho do nej hodí. Následne obišiel auto a tresol do kapoty auta tak silno, že tam zostala preliačina. S týmto fyzickým útokom žalovaného sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia nijako nevysporiadal. Žalobca bol dňa 26.6.2019 zadržaný, bol vzatý do väzby a dňa 25.9.2019 bol aj odsúdený na tri roky podmienčne za trest nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi v zmysle § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Pri prehliadke domu polícia našla také množstvo marihuany, ktoré postačuje na cca 6 tisíc jednorazových dávok marihuany. Počas výsluchu sa žalovaný priznal, že užíva drogu od 26 rokov a to 3-4 krát do týždňa. V konaní bolo preukázané, že žalovaný drogy drží v garáži, rodinného domu kam za ním chodia rôzni ľudia, ktorí by mohli byť narkomani. Navyše zo znaleckého psychiatrického vyšetrenia, ktoré je súčasťou trestného spisu, ktorý bol pripojený, vyplýva, že „u žalovaného sa jedná o plne rozvinutý syndróm závislosti s psychosociálnymi a kriminogénnymi následkami“. Súd prvej inštancie sa s uvedenou skutočnosťou vysporiadal tak, že žalobkyňa neuviedla akým spôsobom táto skutočnosť zasiahla do jej života, resp. do života jej dcéry a vnuka a že žalovaný si sám nesie za svoje konanie aj zodpovednosť. Tento záver súdu prvej inštancie je absurdný aj vzhľadom na to, že pri minimálnej miere empatie musí byť každému jasné, že takéto správanie žalovaného sa pôvodnej žalobkyne zásadne dotýka, pretože znemožňovalo užívanie domu a tiež akúkoľvek starostlivosť o ňu, pretože nie je možné zveriť kohokoľvek do starostlivosti drogovu závislej osoby. V neposlednom rade nepochopiteľný bol aj záver súdu, že v priebehu sporu vzala pôvodnú žalobkyňu jej dcéra bývať do J., čím znemožnila komunikáciu s ňou a možnosť poskytnúť jej potrebnú pomoc a opateru zo strany žalovaného a tiež, že dcéry a vnuk žalobkyne umelo vytvorili situáciu, kedy pre žalovaného bolo nemožné poskytnúť pomoc vlastnej matke za účelom vytvorenia zámienky pre vrátenie daru. Ide o subjektívne a ničím nepodložené tvrdenie a súd prvej inštancie bezdôvodne jednostranne uveril tvrdeniam žalovaného bez toho, aby ho objektívne posúdil. Odkázanosť na inú osobu pôvodná žalobkyňa preukázala aj rozhodnutím obce G. C. zo dňa 23.02.2021, v ktorom sa uvádza, že pôvodná žalobkyňa je vzhľadom na svoj vek odkázaná na viac ako 12 hodinovú dennú pomoc a starostlivosť od inej osoby. Z uvedeného dôvodu nebolo možné zotrvať v dome spoločne so žalobcom, ktorý jej namiesto starostlivosti a opateru, „poskytoval“ len urážky a psychické týranie. Dcéra pôvodnej žalobkyne jej poskytovala potrebnú opateru a starostlivosť, pričom sama chodila do práce len na 4 hodiny. Nešlo teda o umelé vytvorenie situácie, aby sa žalovaný o pôvodnú žalobkyňu nemohol starať, pretože žalobca sa o ňu nestaral minimálne 10 rokov pred podaním žaloby o vrátenie daru.

4. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný v podaní zo dňa 20.07.2022, v ktorom uviedol, že rozsiahlym dokazovaním, najmä v podobe svedeckých výpovedí sa nepreukázalo, že by správanie žalobcu naplnilo znaky hrubého porušenia dobrých mravov. Nestotožnil sa s názorom uvedeným v odvolaní, že súd prvej inštancie ignoroval tvrdenia ostatných svedkov z rodiny žalobkyne a ich svedeckým tvrdeniam neprikladal primeranú dôležitosť. Súd prvej inštancie vyhodnotil dôkazy spravodlivo a objektívne zhodnotil výpovede svedkov a nakoniec rozsudok odôvodnil tak, že je zjavné ktoré tvrdenia svedkov a sporových strán považoval za relevantné. Nebolo preukázané, že by sa prestal zaujímať o matku a jej potreby, alebo by jej odmietol pomôcť. Toto bolo výpoveďami svedkov dokonca vyvrátené. Žalobkyňa v žalobe a v jej doplnení uviedla, že ju žalovaný z domu vyhodil a následne vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že sa odsťahovala v lete 2018, lebo mala na nohe sadru a nevládala chodiť po schodoch, pričom nepovedala, že by jej žalovaný odmietol poskytnúť pomoc. Uviedla jednu konkrétnu skutočnosť, keby jej mal žalovaný nadávať a to malo byť za plyn, ale nepovedala ako jej mal nadávať a ako konflikt prebiehal. Rovnako uviedla, že je bezkonfliktná osoba, čo svedkovia v konaní popreli. Matka sama odmietala pomoc od žalovaného a vytvárala si s ním konflikty ako ten, za ktorý bola uznaná vinnou v priestupkovom konaní. Súd prvej inštancie musí podľa súdnej praxe R111/1998 zohľadniť aj nevhodné správanie darcu a členov jeho rodiny. Žalobu považoval za zmatečnú, lebo neuvádza konkrétne príklady, kedy sa žalovaný mal správať vulgárne a fyzicky napádať pôvodnú žalobkyňu alebo členov jej rodiny. Napadnutie svedkyne J. sa objektívne nepotvrdilo, pretože konanie bolo voči žalovanému zastavené z dôvodu nepreukázania dostatočných dôkazov a rozporuplných tvrdení svedkyne a ostatných svedkov. Žalovaný sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie že to, že žalobkyňa platila žalovanému za elektrinu nezakladá bez ďalšieho porušenie článku darovacej zmluvy týkajúceho sa bezplatného užívania hnutelností a trval na tom, že platila za elektrinu dobrovoľne. Nechápal, prečo sa matka rozhodla odísť, keď mala u žalovaného v domácnosti všetko, čo potrebovala. Žalovanému bolo znemožnené sa o matku starať, nakoľko bola pod vplyvom svojich dcér a vnuka, ktorí neustále vyvolávali konflikty. Pestovanie marihuany nepoprel, uvedené oľutoval, trest odpykal a

nemal vedomosť o tom, že by užívanie marihuany mohlo žalobkyni ublížiť alebo mohlo mať vplyv na kvalitu jej života. Pričom sama nevedela na pojednávaní zhodnotiť, akým spôsobom jej synovo užívanie drogy zasiahlo do života, alebo aký to malo vplyv na jej psychiku. Nestotožnil sa ani s tým, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil skutočnosti, ktoré sa týkali fyzických útokov na rodinných príslušníkov žalobkyne, konkrétne k incidentu zo dňa 01.03.2019 voči sestre žalovaného, Y. J.. Ním navrhnutí svedkovia ho opísali ako mierumilovného, nápomocného a nekonfliktného. Konflikty vytvárala práve pôvodná žalobkyňa s členmi rodiny o čom svedčí aj výpoveď susedov. Svedkyňa I. by zrejme dobrovoľne nekúpila nehnuteľnosť, keby vedela, čo ju čaká a koľko trestných oznámení bude nútená pre správanie sa pôvodnej žalobkyne a jej rodiny podať.

5. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa v podaní zo dňa 19.09.2022. Podľa jej názoru sa žalovaný pred súdom snažil svoje konanie bagatelizovať a zľahčovať tvrdeniami o konflikte dvoch táborov, pričom do tábora žalovaného zahŕňa aj svedkyne I. a Č., ktoré nie sú členmi rodiny. V skutočnosti však ide o konflikt medzi ňou a žalovaným, ktorý následne v dôsledku správania sa žalovaného prerástol do konfliktu medzi žalovaným a celou rodinou. V tomto ohľade sú preto relevantné tvrdenia rodinných príslušníkov, ako tvrdenia susedov, ktorých žalovaný štvá proti právnej predchodkyni žalobcov. Súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov pochybil, pretože prihliadol výlučne na tvrdenie susedov stojacich mimo rodiny. Súd prvej inštancie mal skúmať aj konanie žalovaného voči členom rodiny, pretože konanie v rozpore s dobrými mravmi sa v zmysle zákona preukazuje nielen vo vzťahu k nej, ale aj k členom rodiny, pričom toto konanie súd vyhodnotil výlučne v parametroch výpovedí svedkov, ktorých sa toto konanie netýkalo. Súd prvej inštancie uveril nepodloženým tvrdeniam žalovaného, o tom, že vyše 80 ročná žena, ktorá takmer celý svoj život prežila v jednom dome, sa z tohto domu odsťahovala dobrovoľne. Ona, rovnako ako jej rodinní príslušníci pritom jasne potvrdili opak. Svedkovia z rodiny takisto potvrdzovali, že žalobca neposkytol pomoc resp. súčinnosť aj v prípadoch, keď bolo o to požiadaný. Ako príklad uviedla situáciu, ktorú potvrdila svedkyňa C., keď pôvodnej žalobkyni v noci praskli stehy po operácii na hlave, manželka žalovaného volala vnuka, G. C., pričom žalobca a jej manžel vedľa nej ležal na posteli bez toho, aby poskytol vlastnej matke potrebnú pomoc. Žalovaný bagatelizoval aj útok na sestru, Y. J. keď uviedol, že napadnutie sa objektívne nepotvrdilo. Po tomto útoku však bolo objektívne preukázané liečenie svedkyne z následkov útoku v rozsahu 28 dní. Okrem toho si Y. J. ako žalobkyňa v osobitnom súdnom konaní vedenom pred Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 27C/79/2021 uplatnila právo na náhradu škody a bolestného, ktorá jej bola spôsobená v dôsledku fyzického útoku zo strany žalovaného. Záver o tom, že toto konanie sa objektívne nepotvrdilo je teda nesprávny. Zopakovala, že platby za plyn a elektriku neplatila dobrovoľne. Tvrdenie žalovaného o tom, že nemá vedomosť o tom, že by jeho užívanie marihuany mohlo pôvodnej žalobkyni akokoľvek ublížiť považovala za absurdné, pretože pokiaľ žalovaný užíval drogy 3 až 4 krát do týždňa a mal rozvinuté syndróm závislosti „s psychosociálnymi a kriminogénnymi následkami“, tak nemohol poskytovať primeranú starostlivosť matke. Takýto spôsob života žalovaného objektívne musel ovplyvniť kvalitu života a vzťahy s matkou.

6. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne vyjadril dňa 07.10.2019. Mal za to, že žalobkyňa v konaní neuniesla dôkazné bremeno a zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach, že matka odišla z domu dobrovoľne. V čase súdnych pojednávaní bola matka odvezená do J.. Akonáhle sa žalovanému podarilo ju telefonicky zastihnúť, členovia rodiny telefón vypli. Prešiel nápravou a pobyt vo väzení bol pre neho dostatočným ponaučením. Vedie usporiadaný život po boku manželky a syna a chodí do práce. Nesnažil sa svoje konanie zľahčovať, a znáša to, že ho vlastná rodina udala, matka na neho podala žalobu o vrátenie daru a vlastná sestra na neho podala žalobu o náhradu škody. Taktiež svedkyňa Y. J. na neho podala po dvoch rokoch od incidentu žalobu o náhradu škody. Nestotožnil sa s názorom žalobkyne, že ide o konflikt medzi nimi, ktorý prerástol do konfliktu s celou rodinou. Samotní svedkovia uviedli, že konflikt začal kvôli neprejednanému dedičstvu, avšak nikto neuviedol, akým spôsobom ho mal voči ním vyhocovať. Tvrdenia žalobkyne, že sa ma jednať o intenzívny konflikt sa javia ako účelové a vymyslené, nakoľko žalobkyňa nevedela na pojednávaní uviesť ani kedy jej mal žalovaný nadávať a takisto o fyzickom násilí nebola žiadna zmienka.

7. Počas odvolacieho konania žalobkyňa p. S. J. zomrela, preto odvolací súd uznesením 12.06.2024 č.k. 7Co/139/2022-337 rozhodol o tom, že v konaní bude pokračovať s právnymi nástupcami žalobkyne, a to s B. C., Y. J. S. G. C.T., ako žalobcami 1/ až 3/, zohľadniac pritom skutočnosť, že p. C. J. je stranou sporu v postavení žalovaného.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie právne predchodkyne žalobcov nie je podané dôvodne.

9. Ako prvoradé, v súvislosti s opravným prostriedkom podaným odvolateľkou, odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním, podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

10. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), sa v rámci odvolacieho prieskumu môže zaoberať a zaoberal sa iba tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré žalobca výslovne uviedol a skutkovo vymedzil v odvolaní; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúca svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné práva aj v odvolacom konaní.

11. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že právna predchodkyňa žalobcov sa žalobou zo dňa 08.04.2019 domáhala voči žalovanému vrátenia daru, nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XX nachádzajúcej sa v kat. úz. G. C., a to parc. reg. „Q.“ č. XXX/X o výmere 427 m² ako záhrada, parc. č. XXX/X o výmere 114 m² ako zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXX/X o výmere 215 m² ako zastavaná plocha a nádvorie a rodinného domu so súp. č. XXX postaveného na parc. č. XXX/X ako aj nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XX v kat. úz. G. C. ako parc. č. XXX o výmere 518 m² ako zastavaná plocha a nádvorie v podiele 1/8. Dňa 21.06.2002 uzavrela pôvodná žalobkyňa ako darujúca so žalovaným ako jedným z obdarovaných darovaciu zmluvu V-1656/02, predmetom ktorej bol bezodplatný prevod vyššie špecifikovaných nehnuteľností. Podľa čl. V. darovacej zmluvy sa žalovaný ako obdarovaný zaviazal poskytnúť daryni (matke) bezplatné právo bývania a spoluužívania všetkých nehnuteľností, ktoré od nej darom nadobudol ako i potrebnú opateru v chorobe a starobe. Žalobu odôvodnila tým, že zo strany žalovaného ako obdarovaného došlo k takému správaniu k darcovi a k členom jej rodiny, ktoré hrubo porušuje dobré mravy.

12. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd nezistil v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie z hľadiska žalobkyňou uplatneného nároku a jeho výsledky aj náležite zhodnotil. Na skutkové zistenia aplikoval správne právne predpisy, z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. V odôvodnení rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné. V rozhodnutí sa zaoberal tvrdeniami sporových strán, vyhodnotil, ktoré nimi tvrdené skutočnosti mal za preukázané a ktoré nie, pričom všetky svoje závery riadne zdôvodnil. Súd prvej inštancie neporušil ani právo sporových strán na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj dostatočne vyhodnotil. Rozhodnutie je tiež presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako aj závery, ku ktorým súd prvej inštancie na základe týchto premís dospel, sú pre právnickú ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne, a aj spravodlivé. S odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne odvolací súd poukazuje a v záujme dôsledného vyporiadania sa s odvolacími námietkami sa vyjadruje len k odvolacím námietkam odvolateľky.

13. Vo vzťahu k odvolateľkou uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, odvolací súd uvádza. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f) Civilného sporového poriadku je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

14. V podanom odvolaní odvolateľka uplatnila aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.) Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. V podanom odvolaní žalobkyňa spochybnila správnosť záverov súdu prvej inštancie, že skutkové zistenia týkajúce sa správania obdarovaného neopodstatňujú záver o dôvodnosti žaloby podanej v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Úvaha súdu o tom, či správanie sa obdarovaného zakladá právo darcu domáhať sa vrátenia daru, je v každej jednotlivéj veci podložená na vysoko individuálnych (odlišných) okolnostiach, charakteristiky ktorých sú spravidla neopakovateľné v iných prípadoch. Pri posúdení a hodnotení týchto individuálnych okolností postupujú súdy vždy diferencovane, pričom nezotrývajú (nemôžu zotrývať) na určitých striktných hraniciach. Vzhľadom na to v otázke určenia intenzity a sústavnosti porušovania dobrých mravov, ktoré v zmysle žaloby zakladá právo darcu domáhať sa vrátenia daru, ani nemôže existovať (byť vytvorená) ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Rozhodovacia prax súdov môže stanoviť len všeobecné charakteristické znaky konania obdarovaného, ktoré je relevantné podľa § 630 Občianskeho zákonníka (rozhodnutie NS SR sp. zn. 9Cdo/19/2023 zo dňa 29.07.2024).

16. Pokiaľ odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie prihliadol len na skutkové tvrdenia žalovaného a jeho manželky, resp. na svedecké výpovede nimi navrhovaných svedkýň (p. Č. S. G.. I.) a ignoroval tvrdenia ostatných svedkov z rodiny právnej predchodkyne žalobcov, táto námietka nie je opodstatnená. Napríklad závery súdu prvej inštancie, že do prejednaní novoobjaveného dedičstva v roku 2017 boli vzájomné vzťahy žalobkyne a žalovaného bez zásadných konfliktov (bod 23 odôvodnenia rozhodnutia) vychádzali práve z vyjadrení blízkych osôb žalobkyne a žalovaného (p. J., G.. C., p. C. a p. J.). Svedkyňa Y. J. uviedla: „Podľa mňa všetko začalo prejednaní novoobjaveného majetku po otcov, nakoľko po smrti otca sa role nededili.“ (čl. 177), svedkyňa B. C. uviedla: „Ďalší problém nastal s roľami, keď ich matka opomenula pri dedičstve po otcovi a chcela ich dať mne, aby som ich mohla dať synovi G. C.“ (čl. 180), svedok G. C. uviedol: „Situácia sa vyhrocovala až do roku 2017. V roku 2017 mi babka darovala pozemky, ktoré mala z dedičstva po dedovi a ja som zároveň zistil, že zostali ešte neprededené pozemky po dedovi...“ (čl. 183), svedkyňa B. J. uviedla: „Prvý väčší konflikt nastal, keď žalovaný zistil, že babka darovala role môjmu synovi (G. C.).“ (čl. 218), svedkyňa R. J. uviedla: „Niekedy v roku 2017 C. (G. C.) zistil, že sú neprededené pozemky...“ (čl. 184), svedkyňa Y. J.S. uviedla: „Keď prišla matka na to, že sa neprededili tieto role, chcela ich vysporiadať. Navrhla, aby sa v rámci novoobjaveného dedičstva prededili na vnuka G. C..... žalovaný s tým nesúhlasil.“ (čl.177).

17. Súd prvej inštancie dôsledne vyhodnocoval tvrdenia žalobkyne, že sa voči nej žalovaný dopúšťal psychického násillia (ťažkých urážok), zohľadniac pritom výsluchy navrhnutých svedkov tak zo strany žalobkyne ako i zo strany žalovaného. Svedok G. C. vo výpovedi nepotvrdil, že by bol priamo účastný

toho, že právna predchodkyňa žalobcov bola vystavená psychickému týraniu zo strany žalovaného. Ním uvádzané tvrdenia vychádzali najmä zo sprostredkovaných informácií od žalobkyne, napr. „Viem od babky, že žalovaný jej za toto (že dostal podiel po matke a sestre) nadáva.. sťažovala sa mu, že jej nadáva.. Viem od babky, že si pýtal peniaze na opravu auta a ona mu ich musela dať“.. Viem od sestry B. J., že jej nadával ... (čl. 183). Tvrdenie svedka G. C. : „V roku 2018 som bol na dvore, vtedy prišla výzva žalovanému na vrátenie daru, vtedy žalovaný vrieskal po babke, že nech si pripraví 200 000 eur, inak ju dostane do hrobu“, sa vzťahujú na obdobie po doručení výzvy na vrátenie daru. I svedkom p. C. uvádzané tvrdenia .. „bol som pri situácii, kedy doviezli z urbáru drevo a vtedy nadával žalovaný babke, že všetko dala nenažraným sviniam a celkovo nadávala na nás.“, je potrebné vyhodnocovať v kontexte s dodatočným prejednaním novoobjaveného dedičstva, s ktorým žalovaný nesúhlasil a vyjadroval svoje názory na rodinu ako takú. Rovnako svedkyňa B. C.T. sa vo svojej výpovedi vyjadrila tak, že nebola osobne prítomná pri tom, že by žalovaný žalobkyňu vulgárne nadával. Pokiaľ svedkyňa Y. J. vo výpovedi uviedla, že bola svedkom toho, ako žalovaný nadáva žalobkyňu, je potrebné uviesť, že bližšie nešpecifikovala kedy k takému konaniu žalovaného došlo .. „bolo to minulý rok“ (rok 2019, keďže výsluch svedkyne sa uskutočnil dňa 06.10.2020, pozn. odvolacieho súdu), ani obsah tejto hádky. Zohľadniac skutočnosť, že k tvrdenému konaniu zo strany žalovaného malo dôjsť v roku 2019, t. z. po doručení výzvy na vrátenie daru, je zrejším, že sa jednalo o reakciu žalovaného na výzvu žalobkyne o vrátenie daru. Svedkom verbálnych útokov na žalobkyňu nebola ani svedkyňa S. I., ktorá uviedla: „Nepočula som by žalovaný matku týral.. Počula som krik Petra Michalíka, ako kričal na žalobkyňu, že toto sa nedá ž..., že tam má špinu. Svedkyňa N. Č. uviedla: „Dcéry spolu s vnukom majú na ňu zlý vplyv a pri tom sa k nej dobre nesprávajú....Cez plot mi žalobkyňa hovorila na žalovaného a manželku, ale ja som sa držala stranou..“.

18. Súd prvej inštancie v bode 25 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zohľadnil aj spôsob komunikácie medzi žalovaným a jeho súrodencami, a to p. Y. J. a p. B. C., kedy uviedol, že spôsob komunikácie žalovaného s jeho sestrami sa síce vymyká z medzí slušného správania a bežnej komunikácie medzi členmi rodiny avšak pri posudzovaní princípu vzájomnosti dospel k záveru o rovnakej úrovni ich vzájomnej komunikácie. Napriek zhoršeniu vzájomných vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným, ktoré mali svoj pôvod v spore o majetok, je potrebné uviesť, že na ich priebehu a intenzite sa podieľali obe strany tak žalobkyňa ako i žalovaný a zásadným sa javí aj vplyv blízkej rodiny, postoj ktorej len zhoršoval a vyhocoval vzniknutú situáciu. Uvedené sa v plnej miere prejavilo pri incidente dňa 17.11.2018 kedy žalobkyňa fyzicky napadla (udrela drevenou haluzou) žalovaného a spôsobila mu drobné zranenia s dobou liečby 7-10dní (Rozkaz o uložení sankcie za priestupok zo dňa 20.02.2019 č. M.-C.-M.-XXXX/XXXXXX/IDXXXXXXXXXXXXXXXXX). Skutočnosť, že medziľudské vzťahy žalobkyne ako matky k synovi (žalovanému) neboli na adekvátnej úrovni vyplynula i z výsluchu svedkyne p. I. S. G.. Č.W.. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že vzťahy medzi žalovaným a žalobkyňou a blízkou rodinou boli narušené, pričom ich vzájomná komunikácia bola na podobnej úrovni. Nedôvodnou sa javí námietka, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní nemal prihliadať na vyjadreniami iných svedkov (t. z. nie blízkych osôb stranám sporu), nakoľko všetci svedkovia navrhnutí stranami sporu boli poučení v súlade s ust. 196 ods. 2 CSP, aby vo veci vypovedali pravdu.

19. Odvolací súd považuje za potrebné doplniť, že posúdenie okolností konkrétneho prípadu sa nemôže viazať len na hodnotenie správania obdarovaného, ale je potrebné zohľadniť aj nevhodné správanie darcu. „Ak súd v spore o vrátenie daru (§ 630 Obč. zák.) v rámci hodnotenia dôkazov (§ 132 O. s. p.) nezohľadní výsledky vykonaného dokazovania svedčiace aj proti žalobkyňu (darkyni), jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.]“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/97 z 28. augusta 1997). Zo súdnej praxe vyplynulo (R 111/1998), že „ak súd v spore o vrátenie daru v rámci hodnotenia dôkazov nezohľadní výsledky vykonaného dokazovania svedčiace aj proti žalobkyňu (darkyni), jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní“.

20. Pokiaľ odvolateľka poukazoval na to, že žalovaný sa dopustil dvoch fyzických útokov (v období pred 03/2019 a dňa 01.03.2019) voči p. Y. J., z rozhodnutia Okresného úradu Malacky č. s. M.-C.-M.-XXXX/XXXXXX-XXX zo dňa 23.04.2020 vyplýva, že konanie voči žalovanému za priestupok, ktorého sa mal dopustiť dňa 01.03.2019 voči p. Y. J. bolo zastavené z dôvodu, že spáchanie skutku, nebolo žalovanému preukázané. Priestupok prejednávajúci orgán v odôvodnení rozhodnutia po preštudovaní spisu a všetkých dôkazov uviedol, že má vedomosť o značne narušených vzťahoch medzi rodinnými

príslušníkmi, ako aj ich susedmi. Dochádza tam k neustálemu narúšaniu občianskeho spolunažívania, priekom a schválnostiam, ktoré často nie je možné riadne a zákonným spôsobom preukázať. Svoje zistenia doplnil tým, že k nezhodám po darovaní domu žalovanému matkou začalo dochádzať z dôvodu, že sa dcéram a vnukovi nepáčil spôsob, akým sa obvinený (žalovaný) o matku staral, preto sa následne pod vplyvom rodiny S. J. (žalobkyňa) rozhodla požiadať o vrátenie nehnuteľnosti. Pričom k uvádzaným konaniam (fyzickému násiliu žalovaného voči p. S.J. J.), a to prvému malo dôjsť pred marcom 2019 (dátum nešpecifikovala) a k druhému dňa 01.03.2019, malo dôjsť potom ako žalobkyňa vyzvala žalovaného na vrátenie daru (list zo dňa 06.12.2018). Svedkyňou p. B. J. opísaný incident, ku ktorému malo dôjsť v novembri 2018 potom ako zaparkovala auto v bratovej garáži, kedy mal žalovaný chytiť do ruky kameň, majúci možno úmysel ho do nej hodiť, rozporoval žalovaný, ktorý uviedol, že dôvodom incidentu bola skutočnosť, že nesúhlasil s tým, aby svedkyňa parkovala na jeho pozemku. Vzhľadom k uvedenému vzájomne rozporné tvrdenia, nepodporené relevantnými dôkazmi, nemožno vyhodnocovať len za základe domnienok a názoru žalobkyne a blízkych osôb, keďže je potrebné skutkový stav vyhodnocovať objektívne a objektívne vyhodnotiť vykonané dôkazy.

21. Odvolateľka v podanom odvolaní ďalej poukazovala na to, že žalovaný bol dňa 26.06.2019 zadržaný a následne aj odsúdený za nedovolenú výrobu omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, z čoho vyvodzovala, takéto konanie žalovaného naplňa hrubé porušenie dobrých mravov. Vo vzťahu k dôvodom na vrátenie daru najvyšší súd už v rozsudku z 21. augusta 1997 sp. zn. 3Cdo/191/96 vyslovil, že k zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 Občianskeho zákonníka dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo členom jeho rodiny. Hrubým porušením dobrých mravov sa tu rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie. Pritom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (rozsudok najvyššieho súdu z 24. novembra 1994 sp. zn. 3Cdo/130/94). Pokiaľ ide o hrubé porušovanie dobrých mravov, v spore o vrátenie daru je potrebné prihliadnuť aj na okolnosti svedčiace v neprospech darcu (porov. rozsudok z 28. augusta 1997 sp. zn. 2Cdo/5/97). Preto púhe konštatovanie, že žalovaný bol odsúdený za nepovolenú výrobu omamných a psychotropných látok nepostačuje na prijatie záveru, že žalovaný hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo členom jeho rodiny. Odvolateľka v konaní pred súdom prvej inštancie ani v podanom odvolaní bližšie neozrejmila ako uvedená skutočnosť mala vplyv na jej osobu, keďže ako uviedla, mal žalovaný drogy užívať od svojich 26 rokov (od roku 2002), t.z. v čase kedy mu žalobkyňa nehnuteľnosť dobrovoľne darovala, čo je v rozpore s jej tvrdením „žiadny pričetný človek by sa nezveril do starostlivosti drogovo závislej osoby.“

22. Pokiaľ odvolateľka poukazovala na to, že žalovaný zaslal viacerým členom rodiny list, ktorým im zakazoval vstupovať do domu a na jeho pozemok, nutno uviesť, že tento list je datovaný dňa 30.07.2019 (čl. 80), t. z. potom ako bola žalovanému doručená výzva na vrátenie daru (doručená dňa 11.12.2018) a tento zákaz sa nevzťahoval na žalobkyňu len na blízke osoby. Pričom pri posudzovaní dôvodov, ktoré viedli žalovaného k uvedenému rozhodnutiu je zásadným zohľadniť výpoveď svedkyne p. R. J.: „Potom nastala situácia, kedy bol manžel vzatý do väzby, na základe trestného oznámenie svokry, B. J. a G. C.. Ja som telefonicky komunikovala s manželom , poprosila som ho, aby napísal z väzby výzvu, aby nevstupovali do domu, my sme sa ich báli. Pod oknom vykrikovali svokra a Y. J. na syna, ako mu je bez otca a že bude aj bez mami, že pošlú G. C., aby nás vyhodil z domu.“, čo v kontexte s výpoveďami svedkov vo vzťahu k predchádzajúcim sporom ohľadne prechádzania cez pozemok žalovaného a okolnosťami spojenými s užívaním žumpy, možno považovať za prirodzené vyvrcholenie vzájomných sporov.

23. Pokiaľ odvolateľka namietala, že jej zo strany žalovaného nebola poskytnutá primeraná starostlivosť a opatera, nutno uviesť, že vypočutí svedkovia zhodne na otázku právneho zástupcu žalovaného reagovali tak, že žalobkyňa žalovaného o pomoc nežiadala. Tieto závery vyplývajú z odpovede svedkyne B. C., ktorá na otázku „Boli ste niekedy pri situácie, kedy žalovaný odmietol matke poskytnúť pomoc?, odpovedala: „ Nie, ja chodím k matke na víkend, ja som na dôchodku , ale pracujem.“ Svedok G. C. na otázku právneho zástupcu žalovaného „Boli ste vy priamo svedkom, kedy žalovaný odmietol žalobkyňu pomôcť?, uviedol: „Nebola som, všeobecne starí ľudia sú takí, že odmietajú pomoc.“ Svedkyňa B. J.M. na otázku právneho zástupcu žalovaného „Či bola prítomná niekedy svedkom situácie, že by žalovaný odmietol pomôcť žalobkyňu?, uviedla: „Nebola som svedkom, ona od neho nič nechcela. Vždy sa vyjadrovala, že všetko jej zabezpečí vnuk G. a od žalovaného nič nechce“. Vzhľadom k uvedenému záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa od určitého času odmietala pomoc žalovaného je správny a plne ho podporuje aj výpoveď svedkyne R. J., ktorá na otázku právneho zástupcu žalovaného „Žiadala

vás niekedy žalobkyňa o pomoc?“, uviedla: „Áno požiadala napr. keď potrebovala ísť k lekárovi v skorých ranných hodinách, alebo s doprovodom, napr. na vyšetrenie gastro, žalobkyňa väčšinou chodila k lekárom autobusom. Takto to trvalo do roku 2016, kedy už následne využívala služby vnuka, aj keď som sa jej pýtala, či niečo nepotrebuje, povedala, že G. ju odvezie.“ Vzhľadom k uvedenému tvrdenie odvolateľky, že žalovaný ju ignorovala a nestaral sa o ňu minimálne 10 rokov, nemožno považovať za súladné s vykonaným dokazovaním. Skutočnosť, že odvolateľka sa z domu sa neodstáhovala dobrovoľne vo výpovedi potvrdili svedkovia (Y. J., B. C.), rovnako svedkyňa B.K. J. vo výpovedi uviedla, že žalovaný žalobkyňu k odstáhovaniu priamo nedonútil.

24. Pri posudzovaní tvrdenia odvolateľky, že žalovaný porušil ust. darovacej zmluvy, nakoľko mu uhrádzala mesačne sumu 40 eur za elektrinu a za plyn ročne sumu 250 eur, je zásadným posúdenie, či uvedené platby poskytovala žalobkyňa žalovanému na základe vlastného rozhodnutia. Vychádzajúc z výpovede žalobkyne, že v letnej kuchynke (dom č. XXX - mimo domu žalovaného), ktorú užívala bol podružný plynomer, platby za spotrebu takto spotrebovaného plynu žalobkyňou nemožno považovať za porušenie darovacej zmluvy, a ako vyplýva z výpovede žalobkyne jednalo sa o jednorazovú platbu ... „dala som neveste na stôl sumu 200 eur s tým, že to je za plyn.“ Svedkyňa B. C.T. vo svojej výpovedi rovnako nevyvrátila tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa dobrovoľne platila žalovanému za elektrinu, keď uviedla: ... „matka dávala žalovanému 40 eur na elektriku“. I v prípade, ak by tieto platby skutočne žalovaný od žalobkyne požadoval (čo nebolo preukázané), uvedené by samé nepostačilo na osvedčenie takej intenzity a sústavnosti porušovania dobrých mravov, ktoré by zdôvodnilo právo darcu domáhať sa vrátenia daru.

25. Najvyšší súd v tejto súvislosti v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/53/2006 zdôraznil, že právne vzťahy založené prevodom vlastníctva darovacou zmluvou zakladajú stav, ktorý má právnu istotu, požíva právnu ochranu s tým, že záväznosť z neho vyplývajúcu zobrali na seba zmluvné strany samé a dobrovoľne. K narušeniu tohto stavu už nemôže dochádzať zo svojvoľe darcu. Nie každé negatívne správanie obdarovaného voči darcovi preto zakladá právo na vrátenie daru. Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno objektívne hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Posúdenie, či v konkrétnej situácii dané subjektívne konanie (správanie) je v súlade s dobrými mravmi, je vždy na úvahe súdu, ktorá musí byť podložená konkrétnymi zisteniami, dovoľujúcimi takýto záver, a to aj s prihliadnutím na postavenie druhej strany a so zreteľom na všetky významné okolnosti prípadu.

26. Pokiaľ odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie vykonané dôkazy, a to výsluchy svedkov nevyhodnotil objektívne, je potrebné uviesť, že pri dôkaze výpoveďou svedka musí súd vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k účastníkovi konania a k prejednávanej veci a aká je jeho rozumová a duševná úroveň, na okolnosti, ktoré doprevádzali jeho vnímanie skutočnosti, o ktorej vypovedá, vzhľadom na spôsob reprodukcie týchto skutočností a na správanie pri výpovedi (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochote odpovedať na otázky a podobne) a na poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne či sa vzájomne dopĺňajú), celkové posúdenie uvedených hľadísk potom poskytuje záver o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo 35/2008).

27. Súdna prax sa zjednotila na tom (rozhodnutie NS SR 5 Cdo/78/2008), že negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi alebo k jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, sa musí prejavovať objektívne. Zachovanie dobrých vzťahov je vecou vzájomnej tolerancie účastníkov. Nie je možné považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konania v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním takéto správanie vyvoláva. V takom prípade len všeobecne možno konštatovať, že ide o ich spôsob komunikácie. Právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného (R 31/1999). Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov... „Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného, možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti, to znamená, že treba brať do úvahy správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému

v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V každom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného, i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu.“

28. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/146/2020 zo dňa 24.08.2022 uviedol: „Len hrubé porušenie dobrých mravov podľa § 630 OZ ohrozuje právnu istotu obdarovaného, a práve v tom treba aj oceniť výsledky judikatúry, v stanovení kritérií oddelenia porušenia bežného od porušenia hrubého. Povinnosť vďačnosti obdarovaného nie je výslovne formulovanou povinnosťou v darovacej zmluve de lege lata a mnohé judikáty vhodným spôsobom ohraničujú výkon práva na odvolanie darovania tak, aby sa zamedzilo svojvôli darcu“ (komentár Občiansky zákonník II, 2. vydání, 2019 (BAJÁNKOVÁ, DULAK, FEČÍK, SEDLAČKO, ŠTEVČEK, TOMAŠOVIČ A KOL, s. 2358 - 2368: M. Jurčová.).

29. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľky odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na základe uvedeného, na zostávajúcu odvolaciu argumentáciu odvolateľky odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

30. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd konštatuje, že obsah odvolania odvolateľky nebol spôsobilý spochybníť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov v ňom uvedených, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené také rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by spochybnili správnosť záverov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie.

31. Na základe všetkého zhora uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, pričom k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie (vo výroku II. o trovách konania) pristúpil za účelom jeho správnej formulácie a vykonateľnosti v súlade s ust. § 232 ods. 1 CSP (rozsudok NS SR zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6 Cdo 222/2016, sp. zn. 7Cdo/134/2017). Výroku o nároku na náhradu trov konania, aby bol tento vykonateľný, musí podľa NS SR: „zodpovedať aj formulácia výroku o trovách konania, t.j. musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti“.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Vzhľadom k výsledku tohto odvolacieho konania bolo zrejmé, že úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný. Preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovaný má proti neúspešným žalobcom 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).